

No 207.

Kalendarzyk tygodniowy:

Pon. św. Gwidona W.
Wt. św. Eugenii P.
Sr. Podwyż. Krz. św.
Czw. św. Nikodema kapł.
Piąt. św. Eufonii P.
Sob. Stygm. św. Franc.
Niedz. N. M. P. Bolesnej

Wschód słońca: godz. 5 m. 29
Zachód słońca: godz. 6 m. 23
Dług. dnia: godz. 12 m. 54
Ubyło dnia: godz. 3 m. 51

Cena prenumeraty:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie " 3 " —
Kwartalnie " 1 " 50
Miesięczn. " " 50
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40

Półrocznie " 3 " 70

ZAGRANICĄ:

Miesięcznie " 1 " 10

Redakcyja

w Łodzi,

ul. Przejazd M 8.

Nr. telefonu 593.

ROZWIÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany

Poniedziałek, dnia 12 Września 1910 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Krucza M 23; w Pabianicach u p. Teodora Minko; w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZENIA: „Nadesłane“ na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz pet. Zwyozajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 1/2 kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i Nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rub. od tysiąca egzemplarzy. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcyja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 3 — 4-ej po południu.

Teatr Popularny
A. MIELEWSKIEGO

Jutro po raz trzeci

„TAJFUN“

(KONSTANTYNOWSKA 16)

dramat w 4-ach aktach Melchiora Langyela. Początek o godz. 8-ej wiecz.

Stowarzyszenie właścicieli nieruchomości.

Za naszym pośrednictwem mogą członkowie naszego Stowarzyszenia od tej pory ubezpieczyć swoje domy przy opłacie składki po **Rub. 1 kop. 45** od tysiąca, gdy dotychczas opłata stanowiła netto **Rub. 1 kop. 70**. Deklaracje ubezpieczeniowe znajdują się w biurze naszego Stowarzyszenia, ul. Zachodnia Nr. 29. Biuro otwarte codziennie od 2—5.

Zarząd.

2239—3-1

Wieloletnie doświadczenie wykazało, iż

Mydło Nafciane Dra Golcwaigga
jest najlepsze.

KORESPONDENCYA HANDLOWA

podręcznik, ułożony przez
WITOLDA BYSZEWSKIEGO.
Skład główny w księgarni Gebetnera i Wolfa.
Cena 50 kop.

2231

2243-2

Założona przez mego ojca w 1888 r.

SZKOŁA TAŃCA,

którą od czterech lat prowadziłem przy ul. Cegielnianej
№ 56, została przeniesiona

na **Widzewską M 47, m. I.**

Zapisy przyjmuje codziennie

Witold Lipiński

Członek Francuskiej Akademii
Profesorów Tańca w Paryżu.

2860^o

V-ty Zjazd Techników polskich.

W salach Koła literacko-artystycznego we Lwowie zebrał się przybyli na V zjazd techników polskich, technicy. Przybyło około 200 osób. Wieczorem zamknięto listę zgłoszeń liczbą 400 uczestników. W politechnice odbywały się ostateczne przygotowania do wystawy awiatycznej i do wystawy techników i architektów.

W czwartek odbyło się uroczyste otwarcie zjazdu. Gmach techniki, gdzie odbywają się obrady zjazdu, jest odświętnie przybrany. O godz. 9 rano zaczęli przybywać goście: namiestnik hr. Bobrzyński, marszałek krajowy Badeni, prezes Koła Głabińskiego, przedstawiciele władz, wojskowości i inni. Kiedy goście zajęli miejsca, pierwszy powitał ich prezes stałej delegacji radca dworu Franke.

Następnie przemawiał prezes komitetu wykonawczego, Syroczyński. Z kolei powitali zjazd

imiem kraju marszałek Badeni, imieniem politechniki rektor Pawlewski, imieniem uniwersytetu prezes Koła polskiego Głabiński.

Po uchwaleniu regulaminu zjazdu, wybrano na prezesów honorowych pp. Józefa Dziekońskiego z Warszawy, Kajetana Janowskiego ze Lwowa, Andrzeja Kędziora ze Lwowa, Bronisława Podlewskiego ze Lwowa, Stanisława Rybickiego ze Lwowa, Tadeusza Sikorskiego z Krakowa, Ludwika Wierzbickiego ze Lwowa, Zieleniewskiego i Horoszkiewicza z Krakowa.

Na prezesów rzeczywistych wybrano pp.: Kazimierza Obrębowicza z Warszawy, Władysława Ekielskiego z Krakowa, Antoniego Gosiewskiego z Przeworska i rektora Karola Skibińskiego z Lwowa. Wiceprezesami zostali pp.: Karol Epler ze Lwowa, Karol Stadtmüller z Krakowa, Kazimierz Rząsniński z Kijowa. Sekretarzem generalnym został prof. dr. Anczyk, zaś honorowym sekretarzem p. Powicki z Poznania.

Radca dworu Ingarden wygłosił odczyt o publicznych budowach wodnych, przeprowadzonych przez rząd w Galicji.

Nastąpiło otwarcie wystawy słuchaczy politechniki, prac techników polskich i wystawy awiatycznej.

Miało się też odbyć uroczyste odsłonięcie pomnika Juliana Zacharjowicza w przedsiönku politechniki. Ponieważ jednak odlew jeszcze nie nadszedł z fabryki, odsłonięcie odroczono.

Język polski w szkołach rządowych.

O tem, jak są usposobione władze wykonawcze niższe w dziedzinie szkolnictwa Królestwa Polskiego względem języka ojczystego uczniów, mogą świadczyć następujące fakty, zaczerpnięte z danych, opartych na źródłach urzędowych.

Dyrektor gimnazjum siedleckiego swym wychowancom, kończącym zakład naukowy, wydaje świadectwa bez uwzględnienia w niem miejsca dla

języka polskiego; należy z tego wnioskować, że nauka języka polskiego w tym zakładzie nie jest prowadzona. Usunięcie tego przedmiotu z programu widocznie ów kierownik młodzieży tłumaczy sobie tem, że gubernia siedlecka ma być w przyszłości wcielona do tak zwanej Chełmszczyzny.

Dalej, dyrektor V-go gimnazjum męskiego w Warszawie dla języka polskiego wyznacza ostatecznie miejsce. Dyrektor gimnazjum praskiego w liczbie 17 przedmiotów język polski stawia na ostatniem miejscu. Dyrektor gimnazjum radomskiego, oraz komisya egzaminacyjna przy warszawskim okręgu naukowym w świadectwach 4-klasowych na stopień ucznia aptekarskiego abiturjentów z języka polskiego nie egzaminują.

Nieco odmiennego zdania od wyżej wzmiankowanych kierowników młodzieży jest dyrektor 6-klasowego progimnazjum męskiego przy ul. Złotej w Warszawie; ten przynajmniej dla języka polskiego wyznacza 4 miejsce (1—religia, 2—język rosyjski, 3—łacina).

Takie stanowisko zajmują kierownicy oświaty względem polskości i języka polskiego wśród ludności rdzennie polskiej.

Lecz jaką zasadą w tym względzie—zapytuje „Gaz. Warsz.“ — kieruje się p. Roch Kowalski, właściciel 6-klasowego progimnazjum w Warszawie przy ulicy Świętokrzyskiej M 27 z prawami szkół rządowych, oraz innych zakładów naukowych (dziennych, wieczornych, niedzielnych, rzemieślniczych i różnych kursów, nawet szkoły dla nauczycieli ludowych)? Że język polski, a zatem swój język ojczysty stawia na ostatniem planie, to zrozumieć trudno.

Przemysł w r. 1909.

Zbiór sprawozdań inspektorów fabrycznych z r. 1909, ułożony przez ministerium handlu, zawiera charakterystykę stanu rzeczy w przemyśle rosyjskim w roku ubiegłym.

Podnosząc ożywienie w licznych gałęziach przemysłu w r. ub., ministerium jednocześnie wyjaśnia iż dobre urodzaje są w Rosji zjawiskiem wyjątkowym, któremu towarzyszą częste nieurodzaje, obniżające w znacznym stopniu zdolność nabywczą ludności. Dlatego też wzrost wytwórczości, będący wynikiem dobrych zbiorów z r. 1909, nie może być trwały, a ożywienie w przemyśle jest przemijające.

Ministerium sądzi, iż ogólny stan rzeczy w przemyśle jest zbyt pomyślny. Na szczególne jednak podkreślenie zasługuje, jak twierdzi sprawozdanie, nieustanne przesilenie w przemyśle metalurgicznym. Znaczne zmniejszenie pracy dostrzega się także w przemyśle naftowym w gubernii bakuńskiej.

Donoszą z Petersburga, że rozkaz dotyczący zamknięcia Związku zawodowego oficyalistów w rolnictwie i przemyśle rolnym na Rusi został cofnięty.

Rada ministrów oświadczyła się za zniesieniem kuratorów trzeźwości.

Były francuski minister marynarki, Lanessan, ma zaprotestować w Izbie przeciwko dalszemu przydzielaniu wielkich statków bojowych i krążowników do eskadry Śródziemnomorskiej. Anglia nie zbliżyła się do Francji, zdaniem Lanessana, z czystego sentymentu, ale dlatego tylko ponieważ chce mieć we Francji sprzymierzeńca na lądzie i wodzie przeciw Niemcom.

Na morzu Śródziemnym wystarczy flota angielska do powstrzymania państw sprzymierzonych z Niemcami. Francja ma zatem obowiązek stacyonować swoje główne siły morskie na północy, ponieważ na wybrzeżach kanału La Manche i Atlantyckiego Oceanu należy się obawiać ataku ze strony Niemiec.

Minister wojny we Włoszech zażądał utworzenia 40 baterii artyleryjskich.

„Journal“ donosi, że sfery rządowe w Białogrodzie są bardzo zaniepokojone zapowiedzianym powrotem do stolicy Serbii dawnego następcy tronu księcia Jerzego, gdyż zwolennicy księcia przygotowują się do akcji, mającej na celu przywrócenie księciu utraconych praw następcy tronu.

Z tego powodu rząd obawia się demonstracji i zaburzeń.

„Journal des Débats“ donosi, że w zeszłym tygodniu francuski minister skarbu i wielki wózyc turecki porozumieli się już ostatecznie co do zawarcia pożyczki tureckiej.

Trojca otrzyma więc pieniądze od bankierów francuskich; pożyczka będzie notowana na giełdzie francuskiej.

Naczelny wódz wojsk angielskich w Afryce południowej, lord Methuen, wygłosił onegdaj mowę w Johannesburgu, która wywołała wielką sensację. Dowodził on, że potrzeba jaknajprędzej wzmocnić siły wojskowe angielskie w Afryce południowej. — Nie chce przez to powiedzieć — mówił Methuen, — jakoby powiększenie wojsk niemieckich w kraju Damara oraz liczne zakupy koni przez władze niemieckie dowodziły, że Niemcy znajdują się zawsze w stanie dobrej obrony. Są pewne wskazówki, że w kraju Basuto mogą wznowić się zaburzenia. Cokolwiek się przeciw naprawdę stanie, Anglii nie powinno być zaskoczeni niespodzianie. Powinniśmy dążyć do tego, abyśmy, gdyby pewnego dnia Anglia była zaczepiona z boku, nie musieli powiedzieć, że Anglia zaniedbała swój obowiązek. Jeżeli nie będziemy w porę uzbrojeni, skutkiem niedbalstwa zarządu wojskowego, Anglia może znaleźć się w Afryce południowej w sytuacji bardzo niebezpiecznej.

Z CESARSTWA.

O stosunkach polskich. „Riecz“ silny nacisk kładzie na okoliczność, że w Polsce za panowania rosyjskiego, posunęły się tylko te formy kulturalnego rozwoju, których warunki zależały wyłącznie od samej ludności. Natomiast wszystko inne stoi tu nadzwyczaj nisko.

Ten stuletni system pań i prze do celów, których państwo osiągnąć nie może, a mianowicie do przymusowego zjednoczenia i do zupełnego zniwelowania.

Prowadźcie dalej, pisze „Riecz“, tę pracę niezaszczytną przy radosnym potakiwaniu związkowców, entuzjastycznym zacieraniu rąk w Berlinie, a ironicznej pogardzie inteligencji rosyjskiej oraz głębokiem oburzeniu znieważonego narodu polskiego i całej słowiańszczyzny, rozumiejącej iż wyrwanie najlepsze płonki przyszłości“.

Przyjazd ministra. Przyjechał samojazdem do Tyflisu minister sprawiedliwości w towarzystwie nadprokuratora senatu Reinkego.

Pospieszne pociągi. W tych dniach wiceminister komunikacji, Szczukin, powtórzy próby przyspieszonego ruchu pociągów osobowych pomiędzy Warszawą a Petersburgiem przy pomocy nowych parowozów z fabryki newskiej. Parowozy te, użyte do pociągów kurjerskich pomiędzy Petersburgiem a Moskwą, przebiegają tę przestrzeń 9 godzin.

Kwarantanna turecka. Z rozporządzenia władz tureckich podróżni jadący z Rosji do Konstantynopola ulegają 6-o dniowej kwarantannie w Synopie.

Cholera. „Nowoje wremia“ donosi, iż wczoraj zachorowała na cholere pomywaczka w kuchniach pałacu Aniczkińskiego w Petersburgu.

Pożar. Spłonął w Jekaterynodarze wielki skład tytoniu Kardasza.

Napał na pocztę. Na trakcie ochockim w pobliżu Jakucka dokonano napadu zbrojnego na pocztę. Woznica lekko ranny. Urzędnik pocztowy dał dwa strzały. Wartość kradzieży nie jest jeszcze znana.

Znalezienie 82,000 rb. Skradzione filii banku międzynarodowego w Sinielnikowie rb. 82,000 znaleziono w Ekaterynosławie i wniesiono do kasy gubernialnej.

Międzynarodowe gimnazjum. Nawskroś rosyjskie „Russkoje Znamia“ odnalazło gdzieś w państwie rosyjskim gimnazjum prawdziwie międzynarodowe. Oto dowód:

„Dyrektor gimnazjum—żyd, inspektor—gruzin, nauczyciele języków: greckiego, łacińskiego, francuskiego i niemieckiego—sudzoziemcy, złe władający językiem rosyjskim; duchowny prawosławny—bezpart. moldawianin; dwaj nauczyciele języka rosyjskiego—rosyjanie: jeden „czerwony“, drugi bezpartyjny; nauczyciel historii i geografii—rusin-patriota; z dwóch nauczycieli matematyki, fizyki i kosmografii jeden zruszczony turek, drugi zaś—zajadły polak; prawodawstwo i filozofię wyklada—polak; rysunki i kaligrafię—rusin-ukrajiniec; śpiew—moldawianin; muzykę—czech; nauczycielem klasy wstępnej jest grek; nauk zaś przyrodniczych bulgar; pozaatem nauczycielami religii są: żydowskiej—żyd, katolickiej—ksiądz, luteranckiej—pastor, grecko-ormiańskiej—ormianin, nauczycielem tańców—żyd, gimnastyki—niemiec austriacki, wreszcie lekarz gimnazjalny—żyd, dentysta—żyd, kurator okręgu naukowego—ormianin, kadet“.

Istna wieża Babel!

A jak się tem zirykowało „Ruskoje Znamia“!...

Z dzielnic polskich.

KRAKÓW. Z Woli Rzędzińskiej koło Tarnowa piszą do gazet krakowskich o samobójstwie niejakiego Feliksa Kulwińskiego z Warszawy. Kulwiński przybył do Galicji przed kilku dniami załedwie, a dnia 7 b. m., około godz. 10 wieczorem, rzucił się pod koła pociągu na linii pomiędzy Tarnowem a Wolą Rzędzińską. Zwłoki tajemniczego samobójcy przedstawiały straszny widok. Głowa była odcięta od tułowia, mózg wypłynął na wierzch. Koła wlokły desperata przeszło 4 metry. Przy samobójcy znaleziono dwa listy: jeden do Włodzimierza Kulwińskiego (Warszawa, ul. Wiaślana), właściciela fabryki ślusarskiej, a drugi „do Braci Polaków“.

W liście „do Braci Polaków“ prosi Feliks Kulwiński, aby się „nie mszczono nad jego zwłokami“ i dodaje, że jest „ofiara sprawy Polski“. W liście tym pisze dalej: „Mnie się wyrwało słowo nieopatrzne. Jakiś niegodziwiec doniósł o tem władzy.“ Kulwiński nie miał już po co wracać do domu, gdyż dom był obstawiony kozakami. „Tyle czasu miałem — pisze dalej Kulwiński — by się za kordon dostać do Galicji, by tu umrzeć i swoich nie wydać, ani ubrania, ani pieniędzy wziąć nie mogłem, lecz tyle mi wystarczyło, by na polskiej ziemi umrzeć.“ Wreszcie prosi Kulwiński o ciche pochowanie jego zwłok, a na kopercie dopisał: „Nie pierwszy i nie ostatni ginie, lecz do celu dojdzie, kto zostanie. Bez ofiary niczego nie stworzymy.“

W końcu prosi jeszcze Kulwiński o przechowanie jego ubrania, a to dla tem łatwiejszego stwierdzenia tożsamości jego osoby przez żonę.

— Terenem przyszłego zjazdu techników prawdopodobnie będzie Kraków.

LWÓW. Onegdaj odbył się uroczysty akt otwarcia wystawy architektonicznej w pałacu Sztuki. Wystawa przedstawia się doskonale. Na akcie otwarcia przemawiał prezes komitetu, p. Rawski.

— W podkomitecie do spraw projektu reformy wyborów do sejmiku galicyjskiego obradowano nad sprawą kurji wiejskiej na podstawie projek-

tu prawicy. Odrzucono wniosek Stapińskiego, który żąda powiększenia liczby mandatów wiejskich. Odroczono wniosek Loewensteina, który żąda powiększenia mandatów poselskich.

KROSIENICE. We wtorek spalił się doszczętnie kościół w Kossocicach za Podgórzem. Okazała, chociaż drewniana świątynia spłonęła w całości wraz z niezwykle bogatym urządzeniem. Ocalały tylko sąsiednie budynki. Szkoda jest bardzo znaczna. Przyczyna pożaru na razie nie wiadoma.

POLONICA.

„Dziennik Kij.“ donosi, że ze spisu radnych ziemskich na Wołyniu, przedstawionych przez gubernatora do komitetów rolnych, minister wykreślił jedenastu wpływowych Polaków.

Gubernator wołyński udzielił pozwolenia zamieszkałemu w Wilnie dyrektorowi trupy, p. Ludwikowi Dybizbańskiemu na urządzenie w 1910 r. na Wołyniu widowisk scenicznych w języku polskim.

W odbywającym się w Insbruku kongresie katolickim uczestniczą z Polaków księża: Sapięha, Ledóchowski. Ks. arcybiskup Teodorowicz wygłosił przemowę, którą rozpoczął w języku polskim.

Przybyło do Pragi czeskiej 200 kolejarzy polskich z Galicji dla wzięcia udziału w otwierającym jutro wszechsłowiańskim kongresie kolejowym. Polaków przyjmowano serdecznie i uroczście. Wygłoszono kilka gorących przemówień o solidarności wszechsłowiańskiej.

W operze ludowej w Wiedniu rozpoczęły się próby opery „Quo vadis“, której libretto osnuto na tle powieści Henryka Sienkiewicza.

Najwyższy trybunał w Wiedniu odrzucił skargę artysty-malarza Jana Styki przeciw hr. Zamoyskiemu o przyjęcie obrazu p. t. „Zamoyski pod Pskowem“ za cenę 21,000 koron. Natomiast sąd najwyższy skazał hr. Zamoyskiego na przyjęcie od p. Jana Styki obrazu p. t. „Ambasada polska w Paryżu“ i na złożenie reszty ceny kupna tego obrazu w Paryżu.

Korespondencya z Bałut.

W sąsiednim Konstantynowie istnieje Towarzystwo upiększenia miasteczka. Oby obywatele Bałut, chcieli brać dobry przykład i zawiązali również Towarzystwo upiększenia Bałut!

Czy Bałuty wciąż pozostaną w stanie obecnym? Obywatele pobierają komorne małe co mniejsze niż w miastach gubernialnych, płacą podatki małe, mogą więc doprowadzić stan ulic i podwórz do należytego porządku.

Tymczasem co widzimy? Za wyjątkiem ulic, na których bruki konserwuje rząd gubernialny, wszędzie bruki są pełne dołów; chodniki przed domami urządziło załedwie kilku właścicieli domów. O zasadzeniu drzewek przed domami nikt nie myśli, a oświetlenie elektryczne od trzech kwaterałów nie istnieje, bo obywatele nie chcą płacić składek.

A jak wyglądają podwórza, schody i korytarze domów? Pełno brudu, śmieci, zdaje się, że miotła stróża co najwyżej raz na tydzień robi jaki taki porządek. Schody w wielu domach nie są oświetlane. Czas wielki ażeby władze odpowiednio zmusiły do utrzymywania porządku, bo przecież epidemia cholery może zawitać do nas każdego dnia.

Należy utworzyć komisje sanitarne i im powierzyć dozór nad czystością i porządkiem na Bałutach. Smarowanie dla oka rynsztoków wapnem nie wystarczy! Wiadomo, że czystość produktów spożywczych odgrywa bardzo ważną rolę w zwykłym czasie, a podczas cholery tembardziej. Proszę przypatrzeć się, jak wyglądają wagi do owoców, mięsa i t. p. Gdy przechodzi się obok jatek, nos trzeba zatykać, taki zapach przesładuje przechodnia.

Czas, wielki czas, zmusić do zrobienia porządku na Bałutach.

Jatros.

„PRACA“.

W niedzielę, o godz. 11 rano, w sali jadalnej kuc. T-wa L. Geyera (Piotrkowska 289), odbyło się walne zebranie członków świeżo zatwierdzonego Stow. zaw. robotników przemysłu włóknistego „Praca“.

W obecności 78 osób, zebranie zajął p. Jan Grinberg, proponując na przewodniczącego p. Ludwika Stegmana. Wybór jednogłośnie przyjęto.

Na asesora zaproszeni zostali pp. Michał Drozdek, Andrzej Antońkiewicz i Antoni Maciołek, a na sekretarza p. Andrzej Kaźmierski.

Zebranie miało na celu wysłuchanie relacji z dotychczasowej działalności komisji organizacyjnej. Okazało się jednak, że wybrana przed miesiącem rzeczona komisja nic nie zrobiła.

Po odczytaniu tedy protokołu z zebrania organizacyjnego w dniu 31 lipca r. b., prezydium aważało za stosowne przypomnieć zgromadzonemu, iż celem Stowarzyszenia jest obrona i popieranie moralne i ekonomiczne interesów swoich członków — przez usuwanie nieporozumień, wynikających na gruncie warunków umowy pomiędzy członkami i pracodawcami, udzielanie członkom zapomóg, w razie braku zarobku, bezrobocia, choroby i śmierci; zakładanie kasy wzajemnej pomocy, biblioteki, szkół zawodowych, kursów i odczytów; pośredniczenie bezpłatne w wyszukiwaniu dla swoich członków pracy i dostarczaniu im porady prawnej w sprawach zawodowych.

Dotychczas zapisało się na członków z pośród sfer robotniczych 118 osób.

Zastanawiano się nad kwestyą możliwie najprędszego rozpoczęcia działalności instytucji. Dla urzeczywistnienia tego niezbędnym jest posiadanie własnego lokalu i odpowiednich sprzętów.

Ponieważ zamknięte Stow. „Jedność“ rozporządza inwentarzem ruchomym, zebrani postanowili, aby przyszły zarząd porozumiał się z komisją likwidacyjną „Jedność“ w sprawie nabycia utożyszeń, mebli i t. p.

Tenże zarząd zajął się wyszukiwaniem na razie takiego lokalu w śródmieściu, z uwagi, że członkowie Stow. zamieszkują w różnych dzielnicach miasta. Chodzi więc o obranie takiego punktu, któryby dla wszystkich możliwie był dogodnym.

Z kolei zastanawiano się nad rozmiarem składki. Ustawa przewiduje wpisowe w wysokości 50 kop i tygodniową składkę po 20 kop. Ogólne jednak zebranie ma prawo zmienić rozmiar tych składek.

Co do wpisowego pozostawiono je bez zmiany. Domagano się natomiast zredukowania składek tygodniowych, przyczem niektórzy dowodzili, że praktyczniej byłoby ustanowić składki miesięczne, np. 30 lub 40 kopiejek, z uwagi na to, że poborcy natrafiają na wielkie trudności przy zbieraniu po fabrykach składek tygodniowych. Zasadniczo większość zdecydowała, aby składki były wpłacane tygodniowo, a rozmiar ich wynosił 10 kop.

Wysokość zapomogi w razie braku pracy, bezrobocia i choroby określono na 2 rb. na tydzień, przyczem wydawanie zapomogi zaczyna się w trzecim tygodniu braku zarobku lub choroby. Zapomoga udzielana może być tylko przez 4 tygodnie; w wyjątkowych razach zarząd ma prawo udzielać zapomogi nie dłużej, niż w ciągu 8 miu tygodni.

Zapomoga rodzinie w razie śmierci członka wynosić ma 10 rubli.

Ażby obrany zarząd mógł odbywać posiedzenia dla nakreślenia planu przyszłej działalności Stowarzyszenia, zanim będzie wyszukany lokal, postanowiono korzystać tymczasowo z ofiarowanego przez p. Antoskiewicza mieszkania prywatnego przy ul. Widzewskiej № 144.

Przewodniczący zachęcał zgromadzonych do prenumerowania miesięcznika „Życie robotnicze“, wychodzącego w Warszawie, oraz do nadsyłania swoich prac i korespondencji w zakresie spraw robotniczych pod względem społecznym i ekonomicznym.

Za pomocą głosowania tajnego wybrani zostali do zarządu: pp. Andrzej Antońkiewicz, Stanisław Geller, Jan Grinberg, Józef Jaranowski, Andrzej Kaźmierski, Józef Kolczyński, Franciszek Kurek, Wawrzyniec Kurowski, Antoni Krawiec, Władysław Modrzejewski, Michał Pakos i Wojciech Witczak. Jako zastępcy: pp. Michał Drozdek, Wojciech Kodzberski, Maciej Lenarczyk

Szczepan Malinowski, Walenty Szymański, Juliusz Rozbicki.

Do komisji rewizyjnej weszli pp. Antoni Kotlicki, Antoni Lisiecki, Władysław Pawłowski; na zastępców pp. Jan Kowalski, Jan Spychalski i Józef Wójcicki. (a)

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Radziwira. Jutro Chrońskiego.

TEATR POPULARNY (Konstantynowska nr. 16). — Jutro „Tajfun“ Langyela. Początek o godzinie 8 wieczorem.

KRONIKA.

(—) System szkolenia p. Szwarcza nie podoba się nawet półurzędowej „Rosii“, która gani szkoły średnie za brak nauczycieli, za brak wykładów języka angielskiego, prawoznawstwa i t. p.

Podkreśla też „Rosia“, rozważając sprawę dyscypliny szkolnej, iż kierownicy spraw oświatowych, nie odróżniając pocalunku od pociągnięcia za uszy, nie umieją łączyć swobody obywatelskiej z dyscypliną.

Wreszcie, jakby chcąc ostrzedz krzewicieli systemu szkolnego z „dawnych dobrych czasów“ — pisze „Rosia“:

„Wszystkie bezsensowne wybryki szkoły naszej w czasach wolnościowych były ledwie słabym odwetem za zwalczanie ducha i krzewienie ciemnoty („duchoboreczstwo i mrakobiesie“) szkoły tołstojowskiej, która była głównym czynnikiem rewolucji, głównym źródłem powszechnego oburzenia, szkoły obłudy i cynizmu. Zamiast ognisk kultury, gimnazya były warsztatami, gdzie fabrykowano przyszłych pisarków, i sitami, przez które przesiewano wszystko, co było samodzielnego i uzdolnionego. Ze szkoły czerpało się nie miłość, lecz nienawiść“.

(x) Rozwiązanie Koła budowniczych. Przy Stowarzyszeniu techników w Łodzi przez pewien czas istniało Koło budowniczych. Nie będąc w możności spełnienia zadań, jakie powyższe Koło postawiło sobie na celu, z powodu niejedności składu jego członków Koło powyższe zostało rozwiązane. Natomiast rozwiązane zostało Koło architektów, składające się jedynie z architektów i mające na celu: wzniesienie poziomu architektury i budownictwa w Łodzi, podtrzymanie etyki architektów w stosunku do kolegów, klientów i przedsiębiorców, popieranie wśród członków swoich dążeń naukowych i artystycznych, przez założenie biblioteki, wygłaszanie odczytów, ogłaszanie konkursów, oraz służyć ogółowi radą w rozstrzygnięciu kwestyi z dziedziny architektury.

Założycielami powyższego Koła są architekci: P. Bruckalski, F. Chelmiński, G. Landau, D. Lande, S. Lemené, R. Miller, W. Szereszewski, K. Stebelski, A. Totenberg, K. Woźnicki i C. Zambrzycki.

(a) Zjazd lekarzy. General-gubernator warszawski zawiadomił łódzkie Towarzystwo lekarskie, że zezwala na zwołanie w ciągu 1911 roku zjazdu lekarzy—członków Stowarzyszeń powiatowych w Łodzi, z warunkiem, ażeby wszelkie referaty, jakie wygłoszone być mają na kongresie na miesiąc wcześniej przedstawione były do zatwierdzenia gubernatora piotrkowskiego.

(a) Z giełdy. Biura komitetu giełdowego łódzkiego i giełdy łódzkiej, oraz urzędu starszych Zgromadzenia kupców m. Łodzi dziś przeniesione zostały z chwilowego lokalu przy ulicy Mikołajewskiej № 5 do lokalu stałego w domu № 87 przy ul. Piotrkowskiej.

(a) Zamknięcie Stowarzyszenia. Zarząd łódzkiego Związku portyerów i związków zwołuje ogólne zebranie, na którym zatwierdzona będzie sprawa likwidacji Związku.

Na mocy postanowienia komisji do spraw stowarzyszeń i związków przy rządzie gubernialnym piotrkowskim, Związek portyerów i woźnych w Łodzi został wykreślony z rejestru stowarzyszeń.

(a) Stowarzyszenie ochrony kobiet. Powstać ma w Łodzi pod protektoratem proboszcza parafii św. Józefa, ks. Henryka Przezdzieckiego, oddział warszawskiego chrześcijańskiego Stowarzyszenia ochrony kobiet.

W tym celu zarząd centralny Towarzystwa

zwrócił się z podaniem do gubernatora piotrkowskiego.

Przy oddziale utworzone będzie schronisko dla kobiet bezdomnych wyznania katolickiego, oraz znajdują chwilowy przytułek kobiety przyjezdne, dla których komitet zakładu zajmie się wyszukiwaniem pracy.

(h) Z Towarzystwa opieki nad drzewostanem. Na posiedzeniu zarządu Towarzystwa opieki nad drzewostanem, przyjęli udział zaproszeni członkowie komitetu zajmującego się urządzeniem zabawy w dniu 25 b. m. w ogrodzie Żródlińska.

Początek zabawy o godzinie 2-ej po południu.

Wieczorem zapalone będą ognie sztuczne. Pochód dzieci z roślinkami rozdaniem im do chodowli i wiele niespodzianek.

Rozdawanie roślinek dzieciom ma na celu rozbudzenie w niej zamiłowania do hodowli roślin, a tem samem poszanowania roślinności w ogóle.

(a) Z Towarzystwa zwolenników sportu. W ubiegłą sobotę, wieczorem odbyła się uroczystość poświęcenia i otwarcia lokalu Towarzystwa zwolenników sportu w Łodzi, w domu przy ul. Piotrkowskiej № 108.

Aktu poświęcenia wobec członków instytucji i zaproszonych gości dopełnił ks. Sienucki, prefekt szkoły handlowej. Przemawiał on w ciepłych wyrazach do zgromadzonych, życząc rozwoju instytucji. Następnie odbył się pokaz gimnastyczny; ćwiczeniami kierował p. Bolesław Kielc. Po kolacji bardzo ożywionej i przeplatanej toastami, rozpoczęły się tańce, które trwały do rana.

Lokal Towarzystwa mieszczący się w oficynie domu jest obszerny i gustownie urządzone; wszystkie sale oświetlone są elektrycznością. Towarzystwo rozwija się należycie, liczy obecnie 160 członków. Prezesem jest p. Ryszard Pfeifer, wice-prezes p. Aleksander Flach.

(a) Z Towarzystwa opieki nad dziećmi. Sprawa powołania do życia własnego gmach przytulku dla łódzkiego gniazda Towarzystwa opieki nad dziećmi posuwa się naprzód.

W tych dniach odbędzie się powakacyjne posiedzenie komitetu budowy, na którą członkowie zdadzą relację z dotychczasowej działalności.

Oprócz zakupionego placu pod budowę Komitet rozporządza gotówką w sumie 5 tysięcy 800 rubli.

(h) Ze Stowarzyszenia akuserek. W czwartek d. 15 b. m. o godz. 4-ej po południu w lokalu akuserek (Długa 113), odbędzie się posiedzenie zarządu ze współudziałem członkini Stowarzyszenia.

(a) Konfiskaty. Z rozporządzenia inspektora do spraw prasowych, nakład sobotni „Kuryera Łódzkiego“ № 206 został skonfiskowany, za umieszczoną w odcinku odezwę do policji.

(—) W Rydze skonfiskowano numer półurzędowej gazety „Riżskij Wiestnik“.

(a) Osobiste. Radca prawny magistratu łódzkiego adwokat przysięgły p. Karol Kozłowski dziś powrócił z zagranicy z letnich wywezasów i objął swoje obowiązki.

— Dr. Ludwik Przedborski powrócił z letnich wywezasów.

(a) Naprawa bruków. Od dłuższego czasu zaaważyć się dały wielkie wyrwy i wyboje na przestrzemi ul. Nowomiejskiej, pomiędzy Nowym Rynkiem a ul. Północną. Pozostały one skutkiem zgnicia kostek drewnianych, ułożonych na tej ulicy. Od wczoraj nareszcie przystąpiono do naprawy bruku. Ponieważ jednak na razie okazał się brak odpowiedniej ilości kostek drewnianych, z konieczności więc w niektórych miejscach zakładają kamień kostkowy.

(h) Pod wpływem alkoholu. Stacja kolei fabryczno-łódzkiej w Łodzi w nocy z piątku na sobotę, była widownią karczemnej igrzyski burdy, której reżyserem i wykonawcą był właściciel nieruchomości w Tomaszowie Rawskim, niemiec z pochodzenia.

Pan ten, po sutych libacyach, przybył bardzo pijany na stację Łódź przed samym odejściem pociągu osobowego № 2 i zajął miejsce w przedziale klasy I-ej, gdzie grubego narobił nieporządku. Kiedy zaś służba pociągowa zwróciła uwagę na jego zachowanie się, zwymyślał ją naj-

ordynarniejszymi wyrazami. Wyprowadzony z wagonu, ześlizgił w brutalny sposób dyżurnego pomocnika zawiadowcy, który zwrócił mu uwagę na zanieczyszczenie sali pasażerskiej w klasie II-ej. Skoro zaś do sprawy tej wniósł się wezwany żandarm stacyjny butny niemiaszek i jego w ordynarny zwymyślał sposób. Awanturniczego pasażera aresztowano i całą sprawę oddano pod sąd.

(a) **Zdemaskowany agent.** W ubiegłą sobotę, do stojącej na rogu ulicy Konstantynowskiej i Nowego Rynku grupy młodych żydów zbliżył się jakiś człowiek, przedstawiając się za agenta policji śledczej. Zażądał on od zgromadzonych okazania paszportów, w przeciwnym razie zmuszony będzie ich aresztować. Ponieważ nieznajomy wydał się podejrzanym — wezwano z pobliskiego posterunku strażnika policyjnego. Dowiedziawszy się o co chodzi strażnik przeprowadził wszystkich do kancelaryi cyrkulowej razem z „agentem”. Tutaj okazało się, iż samozwańczy agent nazywa się Józef Karbowski, i jest zwykłym oszustem.

Karbowski aresztowano a gromadę żydów wypuszczono z cyrkulu.

(—) **Żydzi.** Do „Rieczy” telegrafują z Odessy, iż zarząd tamtejszego uniwersytetu odmawia przyjmowania żydów ochrzczonych. Do czasu wyjaśnienia tej sprawy przez ministerium oświaty względem tych żydów stosowana jest norma procentowa.

(—) **Podatek** Ministerium skarbu wnosi na najbliższą sesję Dumy Państwowej projekt prawa o nałożeniu specjalnego podatku na osoby, uwalniane od powinności wojskowej.

(a) **Stow. komiwojażerów okręgu łódzkiego** otrzymało zawiadomienie, że ministerium komunikacji zgodziło się na 50 proc. ustępstwa od biletów i bagażu dla członków Stow. na statkach kursujących po morzu Czarnem, Kaspijskim i Azowskim.

(a) **Śmiertelność.** Według danych urzędowych od dnia 15 lipca do 15 sierpnia r. b. śmiertelność wśród ludności żydowskiej wyraziła się w sposób następujący: urodziło się nieżywych dzieci płci męskiej i żeńskiej 37; zmarło — w wieku od jednego tygodnia do jednego roku: płci męskiej 45, żeńskiej 59, czyli razem 104; od roku do lat 5-10: 73 (płci męskiej 37, żeńskiej 36); od lat 5-10 do 15 u ogółem 12; od lat 15 u do 30 u—16; od lat 30 u do 79-u—42.

(a) **Naprawa szosy.** Przed kilku miesiącami rozpoczęto roboty około naprawy szosy ze Zgierz do Ozorkowa, na przestrzeni 4 ch wiorst.

Niestety zabrukowanie szosy, którą rozkopano, postępuje bardzo powolnie. Wobec tego obywatele Ozorkowa zwrócili się do ministerium komunikacji z prośbą o zarządzenie środków w celu przyspieszenia ukończenia robót, gdyż utrudniona komunikacja kołowa, odbija się ujemnie na ruchu handlowym.

(a) **Za wyrąb lasu.** Sąd gminny powiatu łódzkiego, za wyrąbanie drzewa z lasu księstwa łódzkiego, skazał mieszkańców Łodzi: Jana Oberbeka na rb. 5 kop. 28 grzywien lub 2 dni aresztu; Kazimierza Starzeca na 6 rb. lub 1 dzień aresztu.

(a) **Przytułek starców.** W danej chwili w przytulku starców i kalek pod egidą chrześcijańskiego Towarzystwa dobroczynności (Dzielnia № 52), znajduje się ogółem 298 pensjonarzy, mianowicie 95 mężczyzn i 203 kobiety.

Według wyznań: prawosławnych 1 mężczyzna i 1 kobieta; katolików mężczyźni 46, kobiet 116; ewangelików—mężczyźni 48, kobiet 86.

(a) **Kolej fabryczna-łódzka** otrzymała z miejscowości dotkniętych epidemią cholery i dżumą szereg depesz, zawiadamiających, że wysyłane będą do Łodzi jedynie frachty poddane zupełnej dezynfekcji z załączeniem zaświadczeń, że istotnie towary te zostały zdezynfekowane.

(a) **Zatwierdzenie planów.** Rząd gubernialny piotrkowski zatwierdził plany następujące: Alfreda Lückę, na budowę tkalni mechanicznej przy ulicy Benedykta № 80; Szmula Zylberblata, na budowę przędzalni mechanicznej i tkalni przy ul. Średniej № 234/276; Szymona Ruszeckiego, na budowę zakładu kąpielowego przy ulicy Brzezińskiej № 13.

(a) **Znaleziony karabin.** W oddziale bielnika fabryki akc. Tow. I. K. Poznańskiego, przy ulicy

Ogrodowej, podczas naprawy podłogi znaleziono karabin żołnierski, dobrze zachowany. Zawiadomione o tem władze policyjne, zrewidowały oddział bielnika, zdjawszy całą podłogę. Szczegółowa rewizja nie wykryła.

(a) **Sprzeniewierzenie** Mieszkaniec Łodzi, Jud Kozak zawiadomił wydział śledczy, że dał krawcowi Fajwłowiczowi, do roboty 12 par spodni i 12 kamizolek.

(a) **Kara akoyzy.** Za sprzedaż papierosów bez banderoli mieszkaniec Łodzi, Abram Zółtowski, skazany został przez sędzię pokoju IX rewiru m. Łodzi na 25 rb. kary lub 10 dni aresztu.

(a) **Aresztowanie.** Dzisiejszej nocy, w obrębie trzeciego cyrkulu policyjnego aresztowano 15 mężczyzn i 2 kobiety za włóczęgostwo i pijaństwo.

(h) **Pożar.** Wczoraj o godz. 1 po poł., na ul. Wólczańskiej nr. 119 zauważono wydobywające się kłęby dymu z komórek. W komórkach tych były złożone włóki, węgiel i inne materiały łatwopalne. Ogień, mając tak podatny materiał, szerzył się nader gwałtownie i rozsiadł się do sąsiedniego budynku. Do pożaru przybyły II i IV oddziały straży ogniovej ochotniczej, która w pół godziny pożar ugasiła. Spaliła się część ścian i dachu nad komórkami. Przyczyna ognia niewiadoma; straty nieludne.

(f) **Wypadek.** W sobotę około godz. 5 po poł., na placu do konnej jazdy Allarta, za rzeźnią miejską, spadł z konia inżynier p. Cahours de Virgile, główny kolarzysta fabryk K. Scheiblera, ulegając ogólnemu potłuczeniu. Oprócz tego zraniał się i ogłuchł. Stan zdrowia p. Cahours de Virgile'a jest bardzo ciężki, lecz nie bez nadziei. Odwieziono go do domu.

(a) **Schwytanie złodzieja** Na ul. Nowomiejskiej policja schwyciła 14-letniego Henryka Mejera w chwili, gdy wyciągał portmonetkę z kieszeni jednej z przechodzących pań. Mejera odprowadzono do cyrkulu.

(a) **Okradzenie** Zamieszkały przy ul. Piotrkowskiej nr. 261, p. S., będąc w stanie nietrzeźwym, po przedstawieniu w teatrze „Urania” zaprosił do dorożki jedną z dam półświatka i jechał do swego mieszkania. W drodze dama owa wyciągnęła mu pugilares, w którym znajdowało się 225 rb. banknotami i uciekła. Dotychczas owej „damy” nie odszukano.

(a) **Kradzieże** Do mieszkania inżyniera Romana Wybranowskiego, przy ul. Skwerowej nr. 4, dostali się za pomocą podrabionego klucza złoczyńcy i skradli różne rzeczy, wartości 400 rb.

Fajwłowicz, zabrawszy towar, uciekł. Zamieszkała przy ul. Kamiennej nr. 18 S. Lublińska, zameldowała wydziałowi śledczemu, że mąż jej, Szlama, skradł gotówką 400 rb i ulotnił się.

(p) **Pogotowie ratunkowe** w ciągu ubiegłych dwóch dni pomiędzy innymi wzywano do następujących wypadków:

— Ogólnemu osłabieniu uległo sześć osób, z których dwie odwieziono do mieszkań, jedną do szpitala Poznańskich.

— Na podejrzanego kurcze żółdka zapadły dwie osoby.

— Na ul. Łagiewnickiej nr. 10 Jankiel Skowroński, malarz pokojowy, lat 18, przez zemście otrzymał nożem parę ran w głowę i ręce. Na ul. Marysińskiej nr. 19 Benjamin Nischenholz, blacharz, lat 20, napadnięty przez niewiadomego sprawcę, otrzymał nożem ciężką ranę w krzyż; odwieziono go do szpitala Aleksandra.

ZABAWY.

(a) **„Lira”.** Rzemieślnicze Towarzystwo śpiewacze „Lira” organizuje w nadchodzącą niedzielę, t. j. dnia 18 b. m., w ogrodzie Millera (Mikołajewska № 40) wielką zabawę dziecięcą.

Na program zabawy złożą się: chór mieszany, orkiestra młodzieży, korowody, monologi i tańce; mnóstwo niespodzianek.

Po skończeniu zabawy dziecięcej, rozpoczną się tańce dla starszych.

Początek zabawy o godz. 3 po południu.

SZTUKA I PIŚMIENICTWO.

(x) **Teatr popularny.** Dwa pierwsze przedstawienia głośnej sztuki Melchiora Langyela p. tyt. „Tajfun” odbyły się przy wyprzedanej sali widzów. Wystawa i wykonanie nie wiele pozostawiały do życzenia, dyrekcyja bowiem i reżyserya dołożyły usilnych starań, by godnie odpowiedzieć zadaniom.

Szczegółowe sprawozdanie z powodu nawału materiału bieżącego odkładamy do następnego numeru.

„Tajfun” grany będzie we wtorek, środę, czwartek i piątek wieczorem. W sobotę po południu danym będzie przedstawienie dla młodzieży szkolnej po cenach najniższych, które wypełni „Grochowy wieniec” Ant. Małeckiego. W sobotę zaś wieczorem ukaże się po raz pierwszy na scenie interesujący dramat w 5 u aktach Elizy Orzeszkowej p. tyt. „Eli Makower”, poprzedzony odczytem o twórczości zmarłej przed paru miesiącami wielkiej obywatelki i powieściopisarki. Przedstawienie to będzie zarazem uczczeniem jej pamięci.

(a) **Z T-wa muzycznego im. Szopena.** W ubiegły piątek, na specjalnym posiedzeniu nowo wybrany zarząd T-wa muzycznego imienia Szopena

w Łodzi—rozdzielił pomiędzy sobą mandaty w sposób następujący: dr. Hipolit Olszewski — prezes, Jan Czarnecki — wiceprezes, Henryk Goebel — skarbnik, Józef Goszczyński — zastępca skarbnika, Józef Radwański — sekretarz, Kazimierz Tomaszewski — zastępca sekretarza, Bolesław Golaszewski — gospodarz, Szymon Merklein — zastępca gospodarza i Stanisław Olezak — bibliotekarz.

Zanim zakontraktowany będzie własny lokal Towarzystwa, czasowo kancelarya mieści się przy szkole p. Radwańskiego — ul. Cegielniana № 11.

Z WARSZAWY.

* Powrót z kongresu.

P. Kazimierz Stołyhwo, kierownik pracowni antropologicznej przy Muzeum przemysłu i rolnictwa, powrócił z międzynarodowego kongresu naukowego amerykańskiego w Buenos Aires. P. Stołyhwo uczestniczył tam w posiedzeniach sekcji antropologicznej i był jednym z jej przewodniczących.

W sekcji powyższej p. Stołyhwo wypowiedział referat p. t. „Nouveaux perfectionnements de la méthode ostéométrique” i demonstrował przyrząd antropologiczny swego wynalazku. Instrument ten został od razu zakupiony przez uniwersytet w Buenos Aires, oraz zamówiony dla Muzeum narodowego w La Plata i dla uniwersytetu w Hawanie na wyspie Kuba.

P. Stołyhwo przywiózł ciekawe zbiory, które otrzymał w darze dla Warszawy: od prof. Juana Ambrosetti'ego, prof. Florentino Ameghini — z Buenos Aires i dr. M. Beatoniego z Paragway'u, od Tow. polskiego w Buenos Aires i od rodaków: dr. Jasińskiego, inż. Rechniewskiego, inż. Staszkiwicza i inż. Poświka z Buenos Aires, oraz od pp.: Hofmana, Teodorowskiego i Słusarka-Koszarowskiego z Rio de Janeiro. W tem ostatnim mieście p. Stołyhwo wygłosił dla kolonii polskiej odczyt o człowieku przedhistorycznym w Polsce.

* Robota nocna.

Fabryki warszawskie, zwłaszcza w gałęzi metalowej, są obecnie zarzucone robotami. Prawie we wszystkich fabrykach roboty prowadzą nie tylko w dzień lecz także po nocach. Po kilku latach przesilenia, kiedy robota w wielu fabrykach była przerwana lub prowadzona tylko kilka dni w tygodniu, obecnie ruch w fabrykach zaczął się bardzo wzmacniać.

Ostatnia poczta.

— Konsulowie mocarstw opiekuńczych Krety zawiadomieni zostali o złożeniu przez Venizelosa godności prezesa kretańskiego komitetu wykonawczego i członka zebrania kretańskiego.

— Przedstawiciel Turcyi nabył w Londynie dwa pancerniki, które świeżo wykończono w dokach na zamówienie przedstawiciela Chili.

Jednocześnie zawarto umowę na budowę dwóch nowych dreadnoughtów dla Turcyi.

— W klasztorze Schonkirchen pod Strassburgiem zapanowała epidemia tyfusu. Z pośród sierot znajdujących się na wychowaniu, 67 zachorowało ciężko.

— Program podróży następcy tronu na Wschód został już w ogólnych zarysach ustalony. Podróż przez Indycę, Jawę, Kjak-Czao, Pekin i Tokio trwać będzie do 25 kwietnia, a z początkiem maja nastąpi powrót przez Syberję.

— Piszą z Brna na Morawach, że deszcze ustały. Rzeki przestały przybierać. Straty dotychczasowe olbrzymie.

Cesarz Franciszek Józef ofiarował na zapomogi dla powodzi 40,000 koron.

— Z całych Niemiec nadechodzą wiadomości o groźnych wylewach. Prócz Śląska najbardziej zagrożony jest powodzią Szlezwik. Ren przybiera bezustannie.

— Sprawa Tarnowskiej Pritukowa i Naumowa, rozprzywana będzie w drodze kasacyjnej w październiku.

— Księżę i księżna Aosta, z domu ks. Orleańska, złożyli w Paryżu wizytę rodzinie amerykańskiego senatora Elkinsa. Jest to niechybna oznaką i zapowiedzią zbliżających się oficjalnych zaręczyn ks. Abruzzów z miss Elkins.

— Z powodu obawy zawleczenia cholery konsulom Stanów Zjednoczonych w portach włoskich i francuskich polecono zatrzymywać na 5 dni wszystkich rosyjskich pasażerów III klasy. Pasażerowie ci bez odpowiedniego zezwolenia nie będą mogli udawać się w podróż do Ameryki. Konsulowie w Hamburgu i Bremie otrzymali polecenie jaknajsurowszego przestrzegania przepisów emigracyjnych rządu amerykańskiego. Do wszystkich portów europejskich delegowano amerykańskich sanitaryuszów.

— Przybył do Berlina burmistrz z Tokio, celem zbadania urządzeń miejskich.

— Piszą z Hamburga, że wobec przedłużającego się strajku, właściciele warsztatów okrętowych wysłali do rządu zbiorowe oświadczenie, że zrzekają się terminowości dostaw zamówionych okrętów wojennych, o ile rząd nie rozpocznie z robotnikami akcy pośredniczej.

— Liczne komentarze wywołuje w Monachium fakt, że kanclerz Bethmann-Hollweg odwołał zapowiedziany swój przyjazd na doroczne wielkie polowanie jesienne, urządzone przez dwór bawarski. Odmowa motywowana jest rzekomym brakiem czasu. W kołach dobrze poinformowanych utrzymują jednak, że na decyzję tę wpłynęła inicjatywa rządu bawarskiego po znanej mowie królewskiej, aby rada związkowa Rzeszy określiła ściśle na jednym do najbliższych posiedzeń stanowisko w stosunku do samodzielnych wystąpień politycznych cesarza i odpowiedzialnego za to wobec Rady kanclarza. Drugim powodem są ostatnie znane enuncjacje bawarskiego następcy tronu w kwestyi wyższości religii katolickiej nad innymi wyznaniem, co w sferach protestanckich Prus wywarło duże poruszenie.

— Przybył do Wiednia Milowanowicz, serbski minister spraw zagranicznych, w celu odbycia narad politycznych.

— Włochy sprzedały Czarnogórze dwie stare baterie.

— W końcu września w Salonikach odbędzie się kongres delegatów wszystkich komitetów młodotureckich. Na zjeździe tym mają zapasć bardzo ważne uchwały.

— Mówią, że odbyte w Monachium spotkanie rosyjskiego ministra spraw zagranicznych Izwołskiego z wiedeńskimi ambasadorami Anglii i Francji miało charakter jedynie prywatny.

— W jesieni włoski minister spraw zagranicznych di San Giuliano spotka się ponownie z hr. Aehrenthalem, tym razem w jednym z miast włoskich, prawdopodobnie w Wenecji.

TELEGRAMY.

Toruń, 11 września. (Wł.) Aresztowany podany rosyjski, u którego znaleziono 150,000 rubli w fałszowanych banknotach, nazywa się Mikołaj Dunajewski i liczy lat 30. Dwudziestoletnia jego towarzyska nazywa się Natalia Sajakin. Dunajewski twierdzi, że przybywa z Nizy i że pieniądze nie należą do niego i że miał je tylko przewieźć do Irkucka, za co miał otrzymać 15,000 rubli. Cała suma składa się z samych sturublowych banknotów, doskonale podrobionych.

Wiedeń, 11 września. (Wł.) Pomimo poprzednich zaprzeczeń „Neues Wiener Journal” zapewnia w sposób stanowczy, że toczą się rokowania pomiędzy Austrią a Turcją w sprawie zawarcia konwencji wojskowej i że rokowania te prowadzone są za wiedzą i zgodą rządu niemieckiego.

Paryż, 11 września. (Wł.) Pociąg ekspresowy, krążący pomiędzy Cherbourgim a Paryżem, wykoleił się pod stacją Berney. Siedem osób zabitych, dwadzieścia pięć rannych.

Zabici zostali maszynista, palacz, nadkonduktor i trzech podróżni.

Paryż, 11 września. (Wł.) Z Buenos Ayres nadeszła depesza, że były prezes ministrów Clemenceau, zaplątany w skandale sprawy Rochette'a, dziś wsiadł na okręt, który go ma odwieźć z powrotem do Francji.

Konstantynopol, 11 września. (Wł.) Otwarcie zgromadzenia narodowego zostało przez patriarchat odroczone.

Batam, 11 września. (Wł.) Statek przemysłowy rozbił się na brzegu morza. Ze 41 podróż-

nych bezpaszportowych część utonąła, reszta zaś zdołała uratować się wplaw.

Błagowieszczeńsk, 11 września. (Wł.) Centrum kolei amurskiej będzie Surażewka nad Zeją. Ostateczne studia umożliwiły skrócenie linii o 20 wiorst. Zredukowanie liczby stacji dało znaczne oszczędności. Praca więźniów stosowana jest z powodzeniem.

Z ostatniej chwili.

Londyn, 12 września. (Wł.) Korespondent berlińskiego „Morning Post” donosi, że w niemieckich sferach rządowych panuje silne poruszenie z powodu taktyki dyplomatycznej ministra Izwołskiego, który na terytorium niemieckim urządza konferencję o wyraźnej tendencji antyniemieckiej, jak to miało miejsce we Frankfurcie, dokąd wprowadził na poufne narady ambasadorów francuskiego i angielskiego, rezydujących w Wiedniu. Tem należy tłumaczyć wyteżone zabiegi dyplomacji niemieckiej w celu doprowadzenia do skutku wizyty cesarza Wilhelma we Frydzburgu, aby tym sposobem sparalizować akcję ministra Izwołskiego.

Berlin, 12 września. (Wł.) „Deutsche Tageszeitung” omawiając znaną rozmowę prezesa komisji kolonizacyjnej z cesarzem Wilhelmem podczas przyjęcia na zamku poznańskim, dowodzi, że pomimo rezerwowego stanowiska rządu w sprawie wywłaszczenia, a może nawet tendencyjnego pominięcia tego tematu przez ces. Wilhelma, wywłaszczenie staje się koniecznością wobec tego, że komisja kolonizacyjna przy zakupie ziemi natrafia na coraz większe trudności. Nabywanie ziemi od Polaków jest prawie niemożliwe. Zakupionych w ostatnim roku 29 posiadłości tylko 5 pochodziło z rąk polskich.

Berlin, 12 września. (Wł.) Wczoraj odbyło się tutaj wielkie zgromadzenie, zwołane przez zjednoczenie ludowe, protestujące przeciwko mowie królewskiej ces. Wilhelma. Przebieg zgromadzenia był spokojny.

Frankfurt n. M. 12 września. (Wł.) Wczoraj odbyło się tutaj zgromadzenie socjalistyczne z udziałem przeszło 50,000 osób. Między innymi przemawiali zagraniczni przedstawiciele socjalistów. Na szczególną uwagę zasłużył Joures występujący ostro przeciw absolutystycznym reakcyjnym rządowi Niemiec. Zwróciło uwagę że w zgromadzeniu brało udział dużo osób mieszczaństwa i inteligencji.

Karlsruhe, 12 września. (Wł.) Wczoraj odbyło się tutaj doroczne zgromadzenie delegatów wszystkich związków wszechniemieckich, na którym skarżono się na niezastosowanie dotychczas prawa o wywłaszczeniu. Uchwalono rezolucję, do magającą się natychmiastowego wywłaszczenia i potępiającą dążności ograniczenia zbrojeń morskich oraz chęć porozumienia z Anglią.

Wrocław, 12 września. (Wł.) Padają tutaj znówu ulewne deszcze. Rzeki na Śląsku ponownie przybierają.

Londyn, 12 września. (Wł.) W wielkim magazynie sukna wybuchł wczoraj ogromny pożar. Trzy panny sklepowe, wyskakujące przez okno, zabiły się na miejscu. Kilka osób z personelu ciężko rannych. Straty olbrzymie, wynoszą około 4 miliony marek.

Odpowiedź Redakcyi.

Panu Janowi K. Jeżeli kto, otrzymawszy wezwanie do zapłacenia składki szkolnej, nie wniosie jej w swoim czasie do właściwej kasy, wtedy soltys na zasadzie par. 223 jest w prawie, wrzucić nieobecności danego osobnika w mieszkanie, otworzyć je przy świadkach i zafantować przedmioty, a jeżeli znajdzie gotówkę, z tej wziąć przypadająca należność. Opornych zaś w danym wypadku soltys swą władzą może skazać na 2-dniowy areszt. Z tego więc wynika, że Szan. pan nie wniósł składki w swoim czasie, za co spotkała go nieprzyjemność. (h)

Tabela wygranych.

(Nieurzędowa).

W 2-gim dniu ciągnięcia 2 klasy 195-ej loteryi klasycznej Królestwa Polskiego (w d. 10 września) wylosowano następujące wygrane:

Rb. **4000** № 1435.
Rb. **400** № 9916.
Rb. **150** № 1463 3375 8511 11969 18294 18868 20607 21521 21882.
Rb. **60** № 469 1562 1702 4060 4123 4482 4624 4636 5328 5548 5838 7163 7987 8646 9187 10298 10677 12987 13676 13693 13790 15531 16297 16728 17316 20429 20506 22819 23263.
Rb. **45** № 23 64 109 19 62 349 69 78 90 451 542 77 614 43 52 78 783 801 82 904 06.
1027 134 57 232 70 73 93 99 339 432 44 64 65 73 80 586 37 47 74 89 96 691 97 718 816 508.
2059 105 78 201 31 45 55 70 91 387 411 59 82 92 97 501 02 35 613 37 71 724 852 56 918 22 40 51.
3011 15 25 282 318 29 34 41 98 433 76 511 18 34 71 605 749 812 26 29 90 953.
4002 68 91 54 149 54 287 60 70 392 411 573 602 22 67 75 99 774 885 955 81.
5008 41 71 79 95 160 88 221 52 356 423 503 12 22 600 701 23 45 57 86 95 906 51 56.
6009 31 88 117 26 51 205 46 49 388 435 54 503 20 34 717 55 65 91 812 37 49 52 920.
7002 16 50 66 75 83 167 216 45 70 308 19 32 82 403 06 39 54 83 507 21 58 89 647 51 98 704 12 45 66 72 92 860 911 53 89.
8052 65 82 197 204 15 308 12 46 55 445 94 610 98 723 47 325 65 919 47 91.
9091 111 23 232 41 48 58 84 96 305 24 405 12 24 45 95 557 66 605 704 34 40 61 893 938 58 95.
10018 89 156 45 47 58 65 210 70 386 42 418 44 71 509 29 47 79 611 21 94 94 768 77 96 857 63 958.
11032 52 89 140 66 80 212 79 389 427 46 50 518 50 80 627 92 868.
12097 140 78 81 247 90 322 97 449 527 48 27 654 736 835 33 91 904 21 23 49 52.
13044 62 158 97 206 49 90 327 420 32 55 59 89 540 89 655 63 710 53 68 83 87 834 87 918 52 79 90 98 99.
14013 28 58 372 405 39 577 78 87 93 780 377.
15068 115 18 23 32 83 322 64 507 15 97 699 782 41 59 85 834 86 89 924.
16131 55 74 86 270 88 310 29 34 34 404 10 30 62 82 584 24 75 98 690 32 33 60 749 66 87 806 96 925.
17000 14 67 100 34 65 235 74 77 853 461 84 500 57 87 615 34 97 701 71 802 11 29 48 76 917 83.
18011 87 193 244 806 15 52 413 83 503 30 655 718 72 75 909 81 45 60 87 98.
19009 41 61 102 208 27 52 99 421 556 73 99 648 52 75 707 36 49 84 379 949 73 80 83.
20029 167 259 60 70 307 83 459 570 95 626 98 720 913 57.
21226 54 91 337 38 39 423 68 500 82 99 641 42 730 52 66 790 806 75.
22021 78 106 09 22 71 84 94 202 53 71 317 19 36 60 425 62 88 614 712 14 30 42 55 60 79 800 35 902 09 11 35 38 62.
23095 137 42 53 92 212 74 301 23 34 48.

OFIARY.

Na budowę kościoła św. Stanisława Kostki.
Jerzy, Bogdan, Wanda i Hanna 60 kop.

Rozkład pociągów.

Letni od dnia 1-go maja.

Kolej Fabryczno-Lódzka.

Odejdą z Łodzi: a) 12.30, b) 6.50, r) 7.15, c) 8.20, d) 11.25, e) 2.15, f) 3.15, s) 5.00, g) 6.10, t) 6.50 h) 8.10.

Przychodzą do Łodzi: i) 4.30, j) 7.20, u) 8.35, k) 9.35, l) 10.15, m) 4.24, n) 5.25, w) 6.20 o) 8.31, x) 10.00, p) 11.00.

Kolej Warszawsko-Kaliska.

Odejdą do Kalisza: o godz. 7.55, 12.20, 5.26, 6.26.

do Warszawy: o godzinie 10.52, 12.11, 6.40

Przychodzą z Kalisza: o godzinie 10.44, 11.57, 5.25, 9.35; z Warszawy o g. 12.10, 5.9, 6.18.

SPOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE

Stacji centralnej K. E. Ł.

Data.	Barometr sprowadzony do 0° st.	Termometr w st. C.	Wilgotność w %.	Kierunek i siła wiatru	Uwagi
10/IX 1 pp.	747.9	+21.0	70	Pd W 1	Z dnia 10/IX Temperatura max. +21.2° C min. +8.8° C Opadu 0.0
10/IX 9 w.	744.8	+15.4	90	W 1	
11/IX 7 r.	743.6	+13.6	75	Pd W 1	
11/IX 1 pp.	743.2	+23.1	59	Pd W 3	Z dnia 11/IX Temperatura max. +23.2° C min. +12.6° C Opadu 0.0
11/IX 9 w.	742.7	+18.3	63	Pd W 2	
12/IX 7 r.	742.9	+14.5	86	Pd W 3	

PODZIĘKOWANIE.

Za tak liczny udział przy odprowadzeniu drogich nam zwłok

s. † p.

Juliusza Friedrycha

składamy serdeczne podziękowanie, w szczególności zaś dziękujemy Sz. PP. pastorom Gundelachowi i Hadryanowi za wypowiedziane słowa pociechy w kaplicy Św. Trójcy i nad grobem, jak również panom śpiewakom chóru przy kościele Św. Trójcy i za nadesłane wieńce.

2249

Rodzina.

DROBNE OGŁOSZENIA.

A!A!A! Udzielam lekcji gry na mandolinie. Konstaktynowska 48, m. 12. 6017-2-1

A!A!A! Meble z kilku pokojów sprzedam za bezcen byle zaraz: kredens, stół, krzesła, samowarnik, otomanę, 2 garnitury salonowe, biurko, 2 tremy, 2 łóżka z materacami, bielizniarkę z lustrem, umywalnię, toaletkę, obrazy olejne, lampy, zegar, gramofon. Nawrot 44, m. 3. 5840-10-5

A.A.A.A. Biuro pedagogiczne Ludwiskiej (Piotrkowska 92) poleca nauczycieli, nauczycieli różnej narodowości do lekcji i na posady stałe; freblanki — wychowawczynie, ochronarki, bonny, gospodynie, osoby do towarzyszenia, kasyerki, ekspedjentki, buchalterki. 5536-12-8

A. Meble mało używane sprzedam za bezcen: kredens, stół, krzesła, szafę, komodę, otomanę dywanową, łóżka z materacami, bielizniarkę z lustrem, tremo, biurko, samowarnik, lampę, zegar, gramofon, maszynę. Główna 42 mieszka. 91, w drugim podwórzu. 5978-2-2

A. adwokat, Warszawa, Wilcza 18. Sprawy karne, cywilne. Porady. Przyjmuje do 11 ej — 5-7 pop. Niezależnym ustępstwo. 3208₃₀₅

A trament najlepszy tylko E. Glińskiego 5811-6-5

A tramentu główny skład przeniesiony został na ul. Mikołajewską 34. 5812-6-5

Do wynajęcia od 1-go października 3 pokoje i 2 pokoje z kuchnią, przedpokojem i wygodkami Radwańska 43. 6007-3-1

Do sprzedania sklep kolonialno-dystrybucyjny dobrze prosperujący. Grabowa 30. 5991-3-1

Do wynajęcia pokój frontowy o dwóch oknach przy rodzinie chrześcijańskiej. Długa 123, m. 5. 5833-3-2

Do sprzedania sklep dystrybucyjno-spożywczy z prawem sprzedaży piwa, z powodu choroby żony. Ul. Słowiańska 15. 5950-2-2

Do wydzierżawienia zaraz dobra budka do sodowej wody i lodów oraz owoców. Wiadomość: Przejazd 20, w cukierni. 5933-3-2

Do wynajęcia sklep z mieszkaniem. Tamże pokój z kuchnią od 1 października. Wiadomość w piwiarni, ul. Wiznera 5 5940-2-2

Doktor Chylewski, Bałuty-Zawadzka 22. Choroby dzieci, wewnętrzne, akuszeria. 5942-5-2

Do sprzedania gospodarstwo włościańskie, składające się z 17 mórg ziemi z całym zabudowaniem i ogrodem owocowym pomiędzy Zgierzem, Łagiewnkami i Zerominem. Wiadomość ulica Franciszkańska nr. 36, Paweł Kowalski. Bałuty. 5984-3-2

Do sklepu potrzebna kompetentna krawcowa do bluzek i spódnic. Główna 58. 5964-3-2

Eleganckie 2 pokoje frontowe (balkon, gaz), odnajmę zaraz na kantor lub prywatnie. Zadzka 14. II piętro 6. 5961-2-2

Forteplan krótki czarny sprzedam tanio. Andrzejka 49-6. 5958-2-2

Forteplan używany Hofera bardzo tanio sprzedam. Wiadomość ul. Widzewska 45 m. 17. 5968-3-2

Filla piekarska zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Młynarska 43. 5996-1-1

Gramofon koncertowy, 40 płyt, sprzedam za bezcen. Pańska nr. 93-26. 6013-36pt

Kupię ławki używane. Mikołajewska 22, pensja, do 4-ej po południu. 5992-2-1

Leonard Suchowski, korektor i stroiciel fortepianów i pianin, mieszka obecnie Piotrkowska 10 5824-3-10

Młody buchalter, lat 22, posiadający gruntownie buchalterię, języki: polski, rosyjski, gorzej niemiecki, korespondujący dobrze po polsku, rosyjsku, poszukuje posady w miejscu lub na prowincji. Poważne referencje. Łaskawe oferty sub „Adam”. 5738-4-4

Mieszkanie do wynajęcia, pokój i kuchnia, od 1-go października. Wysoka 28. 5924-3-3

Makarony w największym wyborze tylko u Glińskiego, Mikołajewska 34. 5813-3-2

Maszyny Singera bębnowe prawie nowe sprzedam tanio. Aleksandryjska 34 róg Franciszkańskiej. 59795p2

Motocykl 4 HP w dobrym stanie sprzedam lub zamienię na tokarnię, bormaszynę, beblarkę i podobnie. Orla 23, ślusarnia. 5937-3-2

Osoba z dobrem wychowaniem, w średnim wieku, poszukuje posady u pojedynczej osoby lub na plebanii do zajęcia się gospodarstwem. Oferty pod „Wychošana” w „Rozwoju”. 5915-3-3

Potrzebne prasowaczki i praczki do pralni, ul. Cegielińska 69. 5969-2-2

Potrzebni czeladzie szewcy, zaraz. Ul. Karola nr. 12, sklep. 5965-2-2

Potrzebny mechanik do kinematografu. Wiadomość: ulica Groszanka 4, Józef Rędzikowski. 5947-2-2

Piwarnia do sprzedania z powodu zmiany interesów. Przejazd 33. 5945-3-2

Pracownia Anny Karbowiak, ul. Widzewska 41, przyjmuje suknie i kostiumy damskie i dziecięce. Wykończenie staranne. 5944-3-2

Potrzebny zdolny ogrodnik zaraz. Zakład ogrodniczy Guzowski. Włocławek 5941-5-2

Płoc do sprzedania tanio obok Chej. Wiadomość: Karola 19, u portyera. 5944-2-2

Potrzebna starsza panna, podreżna do garderoby dziecięcej i sprzedawczyni. Wiadomość: ul. Piotrkowska 32. 5932-3-2

Potrzebna służąca do sklepu 1 panna do szycia. Kałna 34. 5917-3-3

Piwarnia zaraz do sprzedania. Wiadomość: ul. Przejazd 61. 3911-3-3

Płac do wydzierżawienia. Radwańska 43, gospodarz. 5921-3-2

Potrzebny czeladnik szewski zaraz i podręczny. Wiadomość: ulica Piotrkowska 145. 5938-2-2

Potrzebni szewcy czeladzie za dobrem wynagrodzeniem na galanteryjną robotę. Piotrkowska nr. 118. 5977-2-2

Piwarnię sprzedam tanio z powodu zmiany interesu. Widzewska 148. 5833-3-3

Piwarnia zaraz do sprzedania. Wiadomość ulica Targowa 57. 5849-3-3

Posrednik do wyszukania lokalu w Aleksandrowie potrzebny. Adres: Dolewski, Warszawa, Freta 9 m 11. 5925-3-2

Potrzebna freblanka, znająca język niemiecki, na dwie godziny dziennie. Oferty z podaniem warunków pod „Freblanka” w Adminstr. „Rozwoju”. 6001-2-1

Poszukuję próżnego sklepu z mieszkaniem na Nawrot, Przejazd lub Dzielnej zaraz lub od Nowego Roku. Faktorzy mogą się zgłosić. Oferty w „Rozwoju” dla „Urzednika”. 6005-1

Potrzebni zdolni agenci do rozpowszechniania dobrego artykułu. Oferty pod lit. G. w Adm. „Rozwoju”. 5993-281

Potrzebne są szwaczki specjalistki do szycia trykotów. Zawadzka 27. Fejman. 5987-2-1

Piwarnia do sprzedania z powodu wyjazdu. Przejazd 81. 5990-6-1

Szafy sklepowe, jedna oszklona, druga z szufladami zaraz do sprzedania. — Wiadomość Radogosz ulica Stefana 5. 5993-2-1

Sklepek zaraz do sprzedania z powodu wyjazdu. Wiadomość Nowo-Zarzewska 67, m. 5. 5842-3-3

Sklepek z magłem do sprzedania. Ul. Zielona 45. 5913-3-3

Sklep dystrybucyjno-spożywczy z powodu zmiany interesu do sprzedania. Ul. Spacerna 13 (Bałuty), Kienich 5949p3c2

Sprzedam piwiarnię zaraz z powodu budowy, istniejąca 10 lat. Bliższa wiadomość: ul. Przejazd 66, zegarmistrz. 5951-2-2

Sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania. Włodzimierska 43. 5709-10-5

Umeblowane pokoje z osobnym wejściem i elektrycznym oświetleniem zaraz do wynajęcia. Ul. Zielona 12. 5962-3-2

W Pabianicach place budowlane do sprzedania. Wiadomość w Nowej Księgarni. Tam też fortepian używany 80 rb 5918-2p2

Wożny poszukuje pracy w biurze lub innej; świadectwa odpowiednio. Oferty uprasza składać w Admin. „Rozwoju” pod R. B. 5970-3-2

Zakład fryzjerski do sprzedania. Wiadomość Pabianice, ulica Zamkowa, Zabiegliński. 6004-3-1

2 pokoje z oddzielnymi wejściami i zaraz do wynajęcia. Staro-Zarzewska 27-4. 6000-2-1

2 magle do sprzedania. Ul. Srebrna 2. 5936-2-2

2000 do 4000 rb. potrzebuję na pierwszy numer hypoteki. Oferty składać w „Rozwoju” pod „A. B.” 5929-3-2

Zagubione dokumenty.

Antoni Pietryniak zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabr. Allarta. 5903-3-3

Franciszek Jozwiak zagubił paszport, wydaną z gminy Dobra, pow. brzeziński 5902-3-3

Józef Gruszczyński zgubił kartę od paszportu, wydaną z Elektrowni Łódzkiej. 5912-3-3

Kopel Finkelsztajn zgubił paszport, wydaną z gminy Kuczki gub. radomskiej. 6002-3-1

Mikołaj Kupsz zagubił kartę od paszportu, wydaną z fabr. Allarta. 5907-3-3

Skradzono książeczkę legitymacyjną na imię Ludwika Józefa Sobczaka, wydaną przez prezydenta m. Łodzi. 5909-3-3

Zaginiony paszport na imię Franciszka Lewińskiego, wydaną z gminy Wola Swiniecka, pow. tureckiego. 5882-3-3

Zaginiona karta od paszportu na imię Karola Dymia, wydana z fabryki Fr. Ramischa. 5893-3-3

Zaginiony paszport na imię Feliksa Kaźmierowski, wydaną z gminy Skoły, pow. błońskiego. 5928-3-2

Zaginiony paszport na imię Konstantego Szabela, wydaną z gm. Dalków, powiatu łęczyckiego. 5927-3-2

Zaginiony paszport na imię Józefy Koprowskiej, wydaną z gm. Galków, gubernia piotrkowska. 5986-3-2

Zaginiony paszport na imię Wincentego Włodarczyka, wydaną z Widawy, pow. łaskiego. 5952-3-2

Zaginiony paszport, wydaną z gm. Potworóg, powiatu opoczyńskiego, gub. radomskiej, na imię Antoniny Skibińskiej. 6006-3-1

Zaginiona karta od paszportu na imię Władysława Cymermana, wydana z fabryki Ramischa. 5999

Zgubiono książeczkę kredytową od rzeźnika na Mikołajewskiej między Pasażem Majera a Przejazdem. Odesłać za nagrodą Mikołajewska 29 m. 21. 5997-1

Zaginiony paszport na imię Michałiny Gabryeleczyk, wydaną z gminy Utrata, pow. łaskiego. 5963-3-2

Zaginiony paszport, wydaną z gm. Chociszew na imię Stanisława Szejder. 5930-3-3

Zaginiony paszport na imię Antoni Gruszczyńskiego, wydaną z gminy Iwanowice, powiatu i guberni kaliskiej. 5916-3-3

Zaginiona karta od paszportu, wydana z fabryki Grohmana na imię Zofii Dąbrowskiej. 5914

Zaginiony paszport na imię Wilhelm Majzencheltera, wydaną z magistratu m. Łodzi. 594-3-2

Zaginiony paszport na imię Wojciecha Głowinkowskiego, wydaną z gminy Błaszki, pow. kaliski. 5891-3-3

Rb. 50 nagrody!

W drodze ze Zduńskiej Woli do Łodzi zaginiony woźnicy z wozu surowy towar (taśmy).

Oddawca tego towaru lub ten, kto wskaże, gdzie się ów towar znajduje, otrzyma powyższą nagrodę.

2241-1
Bliższa wiadomość: Łódź, ul. Długa Nr. 47.

!Ważne dla malarzy!

Olejne obrazy, pastele etc. kto ma do sprzedania, zechce się zgłaszać: Dzielna 20 (stróż wskaże), od 5-ej do 7-ej. Interes otwarty będzie wkrótce. Uprasza się o pośpiech.

Teatr „MODERNE”.

Tylko dwa dni: dziś i jutro NAD PROGRAM wspaniałe dwa artystyczne obrazy, bardzo piękne, interesujące dramaty historyczne:

„MESSALINA” i „FRYDERYK WIELKI”.

**Łódzkie Rzemieślnicze
Towarzystwo Pożyczkowe-Oszczędnościowe**

Nawrot 13,

przyjmuje członków, wydaje pożyczki do 600 rb. Przyjmuje wkłady bezterminowe na 4%, 3-miesięczne 4 1/2%, półroczne 5%, roczne 6%.

Biuro T-wa otwarte codziennie od 10-ej do 1-ej i od 6-ej do 8-ej wieczorem. 3256 3

Tow. Akc. Rzeźni Miejskiej w Rosji

Warszawa, Krak. Przedm. 5,

zawiadamia o otwarciu z dniem 1-ym lipca r. b. pierwszej w kraju fabryki włóśnienia tapicerskiego. Sprzedaż w każdej ilości. 2644-40-33

Do wynajęcia

od 1 października r. b. w domu narożnym przy ul. Spacerowej i Zielonej № 8: 1) lokal parterowy, składający się z 4-ch dużych pokoiów, na kantor lub skład; 2) duże widne piwnice z windą na skład. 3238-6-2

Potrzebny jest na miasto

inkasent-komivojazer

mówiący dobrze po niemiecku. Piśmienne własnoręczne zgłoszenia z wymienieniem zajmowanych posad lub zajęć od 16-go roku życia składać w sklepie, Główna 59.

Dystylarnia, miodosytnia i hurtowy skład win S-rów F. Meyera. 2301-3

**WARSZAWSKA SZKOŁA
KROJU, SZYCIA I HAFTU
Apolonii Kopydłowskiej**

dypłomowanej uczennicy paryskiej akademii kroju. Wydaje patenty i dyplomy z prawami zakładania pracowni i szkół. Nauka gruntowna i prędką prowadzona dwoma systemami; uczennice nabierają gustu przy pracowni. Kurs wieczorowy po cenach niższych; w kompletach — połowa ceny. Nauka kroju teoretyczna 10 rubli. Zapis uczenie w każdym czasie.

Sprzedż form papierowych, żurnali i manekinów. Przyjmuje się suknie i kostyminy do krajania i pasowania.

Łódź, ul. Piotrkowska № 115. 2288-1

Ostrzegam Pp. właścicieli domów,

że od dnia dzisiejszego odpowiadam tylko za te kwity, wydane z Łódzkiego biura stróżów nocnych i posłańców, na których podpis i pieczęć będą się zgadzały z podpisem i pieczęcią na upoważnieniu inkasenta i na kwitach poprzednich.

Zgłaszających się po odbiór należności bez mego piśmiennego upoważnienia proszę oddawać w ręce policyi.

2173-3-3 **W. Lipski.**

**SZKOŁA 2-KLASOWA PRYWATNA
JANA MIKOŁAJTYSA**

w Łodzi, Widzewska 106a.

Nauka rozpoczęła się 29 sierpnia; zapis nowych uczniów trwa codziennie. 2203-3-3

NOWA SZKOŁA PRZYGOTOWAWCZA KOEDUKACYJNA

(Piotrkowska № 145),

prowadzona według najnowszych wymagań higieny i pedagogiki, przy udziale pierwszorzędnych sił pedagogicznych przysposabia chłopców i dziewczynki do szkół średnich wszelkiego typu. Prócz przedmiotów obowiązujących program szkoły obejmuje: przyrodę, rybniki, śpiew, słód, gimnastykę oraz konwersację w językach obcych. Zapisy od 10-ej do 5-ej. Egzamin wstępny codziennie od godz. 10-ej.

Pożądaną jest łaskawe zwiedzanie szkoły przez osoby zainteresowane.

2286-3-2 Kierowniczką Szkoły **HELENA CHOLEWICKA.**

**Towarzystwo Biur Wywiadowczych
S. KLACZKIN I S^{KA}**

W MOSKWIE

z oddziałami w Łodzi, Warszawie, Rydze, Petersburgu, Kijowie, Odessie i Niższym Nowogrodzie (podczas jarmarku) w połączeniu z renomowanym międzynarodowym biurem wywiadowczym p. f. Lesser & Liman, które utrzymuje w różnych miastach Europy Zachodniej 22 oddziały, poleca swą wypróbowaną organizację przy zaciąganiu informacji i adresów na Królestwo, Cesarstwo i zagranicę. 743-10-7

Do wydzierżawienia

od Nowego Roku **DOM** przy ul. Zgierskiej, naprzeciw browaru Thomasa w Radogoszczu, z lokalem na restaurację III rzędu, z zabudowaniami gospodarczymi, z ogrodami: spacerowym i owocowym i z kregielnią. Wiadomość: ulica Zgierska № 77, u gospodarza. 2171-3-3

Skład i biuro nasze znajdują się teraz

na ul. Piotrkowskiej № 149,

vis-à-vis ul. Ewangelickiej.

**Skład Fabryczny
Towarzystwa „PROWODNIK”
Oddział Techniczny.**

3234-2



W wielkim wyborze

Palta jesienne

z modnego ulstera Rb. 17.50

Garnitury maryn.

z modn. szewiotu Rb. 13.50

z prima szewiotu Rb. 19.50

— u —

Schmechla i Rosnera

Łódź, Piotrkowska 100.

2245

**W 7-klasowym
ZAKŁADZIE NAUKOWYM
Julii Berg**

WÓLCZAŃSKA M. 139,

zapisy nowowstępujących uczen od 22 sierpnia. Egzamin 1, 2, 13 września. Lekcje 5-go września. 2106-16-13

LEKCYE

języka polskiego i francuskiego dla dzieci oraz osób dorosłych. Kursy dla cudzoziemców. Metoda ułatwiona. Tam też mogą się zgłaszać osoby, zaniedbane w edukacji. Długa 83, I piętro. 3168 6-4

NAUCZYCIEL MUZYKI,

patent Konserwatorium Warsz., udziela lekcji na fortepianie, skrzypcach; teorii, zbiorowo i pojedynczo, a także przyjmując Stowarzyszenia śpiewacze. Ulica Konstantynowska № 23, m. 3. 3274-6-1

Przygotowanie

na stopień nauczycielski i inne świadectwa szkół rządowych, pod kierunkiem poważnego nauczyciela. Szkoła, Piotrkowska № 103, od godz. 6-8. 2195-3-1

Pracownia Gorsetów

dawniej Mikołajowska 53

NATALII KĘDZERSKIEJ
przyjmuje obstalunki i reperacje. 1575 Piotrkowska 115 m. 6.



1778-80

Uczeń

posiadający język niemiecki znajdzie posadę w kantorze. Oferty pod „L. H.” w Administracji „Rozwoju”. 3236-3-3

sklep kolonialny,

galanteryjno-dystrybucyjny. Ul. Aleksandrowska № 24. 3188-3-3

SZKOŁA ŚPIEWU

MARYI WILKOŚZEWSKIEJ

Widzewska 36, m. 65. Lekcje śpiewu solowego, chóralnego, oraz gry na fortepianie. Osoby niezamożne z wybitnym talentem korzystają z ulg w opłacie. 3114-8-3

Akuszerka A. Traukler

Benedykta 10, przyjmuje panie na słabość, udziela porad, niezamożnym ustępstwa. Dyskrecya ścisła. 12-r-51

ŚWIATŁOLECZNICZY I ROENTGENOWSKI GABINET

D^r S. KANTORA

Specjalność: Choroby skórne, włosów, weneryczne i moczopłciowe.
Krótka № 4.

Leczenie promieniami Roentgena, światłem Finsena i kwarcowym (choroby skóry i wypadanie włosów), prądami wysokiego napięcia (świerzb, hemoroidy). — Elektroliza (radikalne usuwanie szpecących włosów). — Masaż wibracyjny i pneumatyczny według prof. Zabłudowskiego (niemiec pleiowa). — Kautyka (usuwanie brodawek). — Endo- i cystoskopia (oświetlanie organów moczopłciowych). — Elektryczne świetne kąpiele i gorące powietrze.

Godziny przyjęcia: 8—2 rano i 5—9 pp. Dla pań osobna poczekalnia.

145. Piotrkowska naprzeciw ulicy Ewangelickiej 145.

Ogólnie znana lecznica chorób zębów

lekarza d-ty H. Pruss.

Leczenie, plombowanie i wyjęcie zębów bez bólu.

Specjalne laboratorium techniczne do wprawiania sztucznych zębów.

Specjalność: plomby porcelanowe, plomby złote, złote korony, złote mosty (sztuczne zęby bez podniebienia).

Reperacje i przeróbki sztucznych zębów NA POCZEKANIU.

Gabinet prywatny lekarza d-ty H. Pruss znajduje się przy lecznicy.

Uwaga!! Ceny bardzo niskie! Uwaga!!

Centralna klinika chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. Konsultacja bezpłatnie. Wyrwanie zęba 15 kop. Plomba 35 kop. Sztuczny ząb 65 kop. Przeróbki i reperacje sztucznych zębów 50 kop. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. — Przyjmują tylko skończeni lekarze dentyści.

Dr. Leyberg

b. długoletni lekarz klinik wiedeńskich ordynuje jako specjal. chorób wenerycznych, płciowych i skórnych codziennie 8-12; 5-8; panie 12-1. Niedziele i święta tylko przed obiadem. Krótka 5. 1489r

Specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych i dróg moczowych

Przyjmuje od godziny 8 — 1-ej w południe i od 4 — 8 wieczorem; w niedziele i święta od 9 — 2 w poł. 149r

Dr. B. Rejt,

ulica Średnia № 5.

Dr. A. GROGLIK

mieszka obecnie Zachodnia 68 przy ul. Zielonej. Choroby skóry i włosów (usuwanie włosów szpecących za pomocą elektrolizy), weneryczne i dróg moczowych. Przyjmuje 8¹/₂—11¹/₂ r. i 6—8 wiecz.; panie 5—6 wiecz. W niedziele i święta od godz. 9 do 12 rano. 2474-r

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 18. Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszek i przemiany materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Od g. 8—10 rano i od 4—6 po poł. 2165—12—3

Dr. I. KRUKOWSKI

Cegielniana 4, Choroby płuc.

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne Andrzejka 13. Przyjmuje od 4 — 8 po poł. W niedziele i święta od g. 10—1. 507—d

Dr. med. ARONSON

b. asystent prof. berlińskich: Buma i Dürrsena — osiadł w Łodzi. Akuszerya i choroby kobiece. mieszka obecnie Pasaż Majera i róg Piotrkowski. Godz. przyjęcia: 9—10¹/₂ rano i od 5—7 pp., w niedziele 11—1. 1218r

Specjalista chorób skórnych, wenerycznych oraz niemocy płciowej

Dr. St. LEWKOWICZ

powrócił. Leczenie elektrycznością, elektrycznym światłem i masażem wibracyjnym. Zachodnia 33 (obok Lombar. akc.) Przyjmuje od 9—1 i od 6—8 w., w niedziele od 9—3. Dla pań od 5—6 wiecz. 114r

Dr. Fr. Łukasiewicz

Stare-Zarzewska № 36, róg Sosnowej. Choroby żołądka i kiszek, wewnętrzne i dziecięce. Przyjmuje do g. 11 rano i od 3-jej do 6-jej po poł. 2209r

Dr. I. Lipszyc

choroby dzieci. Przyjmuje od 8—10 i od 4—6 pp Wschodnia № 45. 294

Dr. Michał KANTOR

CHOROBY CHIRURGICZNE Przyjmuje do g. 9 r. i od 6—3 pp. Zawadzka Nr. 4. 2930—5—2

Dr. S. ROTWAND

CHOROBY DZIECI przeprowadził się na ulicę Nawrot № 13, Telefon 1277. Do 8¹/₂ rano i 4—6 po poł. 3228—6—2

Dr. Jan Cadarski

Akuszerya, choroby chirurg. i kobiece przyjmuje do 10 r. 4—6 po poł. Ul. Cegielniana 9 m. 4. 2272

Dr. med. Aleksander FABIAN

Dyrektor Zakładu leczn. „Chojny“ przyjmuje codziennie w Łodzi od 4 — 7 po południu. ul. Rzgowska № 3 (róg Górnego Ryńka). 2251r Choroby nerwowe i wewnętrzne.

Doktor

Eugenia Kerer-Gerszuni

CHOROBY KOBIECE. Piotrkowska 121. Przyjmuje od 3—6 po poł. W niedziele od godz 9 do 12 rano. 3218m4

Dr. Bronisław

Łuczycki

Andrzeja Nr. 5 2938 Choroby nerwowe. Przyjmuje do 10 rano i 5—7 pp

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11. Syphilis, skórne, weneryczne, choroby dróg moczowych. Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 w., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 746-r

Dr. Wacław Bernard

powrócił.

3268—10-2

Dr. L. PRYBULSKI

CHOROBY SKORNE, WŁOSÓW, WENERYCZNE I MOCZOPŁCIOWE I NIEMOCY PŁCIOWE. Ul. Południowa № 2. Przyjmuje od godz. 8—1 r. i od 4—8 w., panie od 5—6 po poł. 1420-r

Dr. Stanisław Lewinson

przeprowadził się na ul. Wschodnią 53, róg Cegielnianej. choroby wewnętrzne. Przyjmuje od 9—11 r. i 5—8 pp. 2237—12-1

Dr. I. Silberstrom

Ul. Promenada 13 róg Benedykta Choroby weneryczne (syphilis) i moczopłciowe, skóry i włosów. Usuwanie zbytecznych włosów. Przyjmuje: 8—8¹/₂ r. od 12—2-jej po południu i od 4¹/₂—8 w. Panie: 4¹/₂—5¹/₂ po poł. W niedziele: do 2-jej po poł. 241r

ZĘBY sztuczne od 75 k.

Plomby od 50 k. na kauczuku, złocie — bez wyjęcia korzeni. Plombowanie złotem, srebrem, porcelaną. Wyjmowanie zębów bez bólu. Przeróbka i reperacje na poczekaniu. Lek.-dent. S. LIPOWSKI, Piotrkowska 92. 381r

Piotrkowskie Stow. Rolniczo-Handlowe

FILIA w ŁODZI: Widzowska 50, tel. 15-21. Maszyny i narzędzia rolnicze, Naczynia mleczarskie, Nawozy sztuczne, Żelazo i wyroby żelazne, Węgiel, wapno, cement, koks, Owies, otręby, siano, konieczyzna, Słoma. 3204—3—3 Kupno i sprzedaż zboża!

Do wspólnej

nauki początkowej przyjmują trójce inteligentnych dzieci. Łaskawe zgłoszenia od 2 do 4-jej: Smugowa № 6, 3-e piętro, szkoła. Udzielam lekcji śpiewu i korepetycji. 3232—3—2

Ważne dla Rodziców i Opiekunów! Przy inteligentnej rodzinie w Warszawie — pomieszczenie z całodziennym utrzymaniem dla dwóch kształcących się chłopców lub panienek. Najtroskliwsza opieka zapewniona. Władomość: Warszawa, Koszykowa № 35, m. 20. 3216-3-3

Przyspasabiam

do średnich zakładów naukowych. Na świadectwa. Korepetycja. Lekcyi dorosłym. Za postępy gwarantuję. Przejazd 12, m. 10. 3156—3—3

5 morgów ziemi ornej

z zabudowaniami i dobrym domem mieszkalnym. Trzy minuty drogi od tramwaju elektrycznego i Szosy Pabianickiej z wolnej ręki do sprzedania. Wólczajska № 91 m. 36 oli-cyna, parter, do godz. 11 rano i po południu od 3—6. 2197-3-3

Meble

są do sprzedania machonłowe, satynłowe, jaworowe i dębowe u stolarza — ul. św. Jakóba róg Franciszkańskiej № 13. F. Waleńkiewicz. 3053—6—6

Drzewa owocowe! Pierwsza krajowa wzorowo prowadzona Szkoła drzew i krzewów owocowych i ozdobnych poleca do sadzenia jesiennego: jabłonie, gruski, śliwki, czereśnie, wiśnie, brzoskwinie, morele, agrest, maliny, porzeczki, truskawki i t. p. Haarlemskie okadki kwiatowe: hyacenty, tulipany, narcyzy, tacyty, krokusy, irysy i t. p. do hodowli w wazonkach i w gruncie. Wyśyłka tylko za poprzednim nadaniem należności. Cennik wysyłam darmo i oplatnie! E. Freege, Kraków. 3214

Karolina Rokicka

Nauczycielka muzyki POWRÓCIŁA.

Przyjmuje od g. 10 do 12 rano.

Sołna 7, m. 4. 2179-8

Zaginęło zaliczenie

za № 39023 rabli 14, № frachtowy 2677 dnia 16/7 1010. Wysł. ze st. Łódź do st. Olsz. Twardowicz i Orner, ul. Konstancyńska № 26. 3276—3—1

EGZYSTUJĄCA OD LAT 17 W ŁODZI Pracownia haftów i ZNACZENIA BIELIZNY D. Mazurkiewiczowej Przejazd 12 m. 14, w podwórzu, w oficynie II piętro przyjmuje wszelkie roboty w zakresie haftu wchodzące, wykonywa takowe starannie, na czas oznaczony, po możliwie niskich cenach. Przyjmuje się uczennice. Ulica PRZEJAZD Nr 12.

W Szkole Przygotowawczej Koadunkacyjnej J. Zawadzkiej, Piotrkowska № 103, pod kierunkiem artystki-malarki p. GLANTZ — odbywają się Lekcje rysunku dla dzieci dwa razy tygodniowo — od godz. 4 do 5 po południu. — Zapisy codziennie od godziny 3-jej do 5-jej po południu. 2345—d-3g